

Koninklijke Nederlandse
SPECERIJENVERENIGING

— SINDS 1916 —

Voortgangsrapportage IMVO-risicomanagement in de specerijensector

Resultaten van jaar 5 van het IMVO-convenant Voedingsmiddelen

Mei 2023
Secretariaat IMVO-convenant Voedingsmiddelen
Sociaal-Economische Raad

Inleiding

Op 29 juni 2018 ondertekende de Koninklijke Nederlandse Specerijen Vereniging (KNSV), samen met 10 andere organisaties, het IMVO-convenant Voedingsmiddelen. Samen met andere voedingsmiddelenbranches (FNLI en CBL), de overheid, vakbonden en ngo's heeft de KNSV in dit convenant vastgelegd zich in te zetten voor de verbetering van IMVO-risicomanagement onder haar leden, ofwel due diligence, volgens de OESO-richtlijnen. Door middel van due diligence kunnen bedrijven op beleidsniveau IMVO borgen, risico's in toeleveringsketens identificeren, analyseren en prioriteren, een plan van aanpak ontwikkelen om risico's aan te pakken, te verminderen of te voorkomen. Daarbij hoort het adequaat monitoren van de acties, ervan te leren, de due diligenceprocessen aan te passen en hierover transparant te communiceren.

De KNSV heeft momenteel 60 leden. Niet voor alle leden is het convenant echter van toepassing omdat zij niet allemaal in specerijen handelen. Het is niet relevant voor dienstverleners zoals testlaboratoria, makelaars, verzekeraars en schoningsbedrijven. Dit soort bedrijven is ook expliciet van het convenant uitgesloten. De KNSV gaat ervan uit dat het convenant voor zo'n 40 leden wél van toepassing is. Dit betreft zowel specerijenproducenten/-verwerkers als -handelaren, waarvan sommigen ook direct betrokken zijn bij primaire productie in productielanden. De meeste KNSV leden zijn MKB. Sommige bedrijven hebben slechts een paar werknemers.

Het secretariaat van het Voedingsmiddelenconvenant, ondergebracht bij de Sociaal-Economische Raad (SER), is verantwoordelijk voor de jaarlijkse monitoringsrapportage van de KNSV in het kader van de gemaakte afspraken in het convenant.

Voor deze rapportage is deels gebruik gemaakt van eerdere deelrapportages. Deze zijn eerder verschenen en te downloaden in de [jaarrapportage 2021 – 2022](#), [jaarrapportage 2020 – 2021](#), [jaarrapportage 2019 – 2020](#) en de [jaarrapportage 2018 – 2019](#) van het *IMVO-convenant Voedingsmiddelen*.

Toelichting monitoring

De monitoringsperiode van jaar 5 is korter dan normaal, en liep van november 2022 tot juni 2023. Net als vorig jaar zijn er twee vragenlijsten: één voor het grootbedrijf en één voor het MKB. Op hoofdlijnen zijn deze scans vergelijkbaar, op detailniveau verschillen ze enigszins. De volgende tabel geeft weer hoe de thema's uit beide vragenlijsten tot elkaar verhouden.

Hoofdthema's uitgebreide due diligence scan	Hoofdthema's vereenvoudigde MKB due diligence scan
1. IMVO beleid	Beleid en verankering
2. Integratie in managementsysteem	
3. Klachtenmechanisme	Herstel
4. Overzicht structuur ketens	Inzicht en Actie
5. Overzicht risico's in ketens	
6. Risico's geprioriteerd	
7. Plan van Aanpak m.b.t. risico's en impacts	
8. Doelstellingen m.b.t. risico's en impacts geformuleerd	
9. Evaluatie van geïmplementeerde maatregelen	
10. Communicatie over IMVO beleid	Communicatie

Figuur 1: verhouding tussen vragenlijst voor grootbedrijf en MKB

Disclaimer

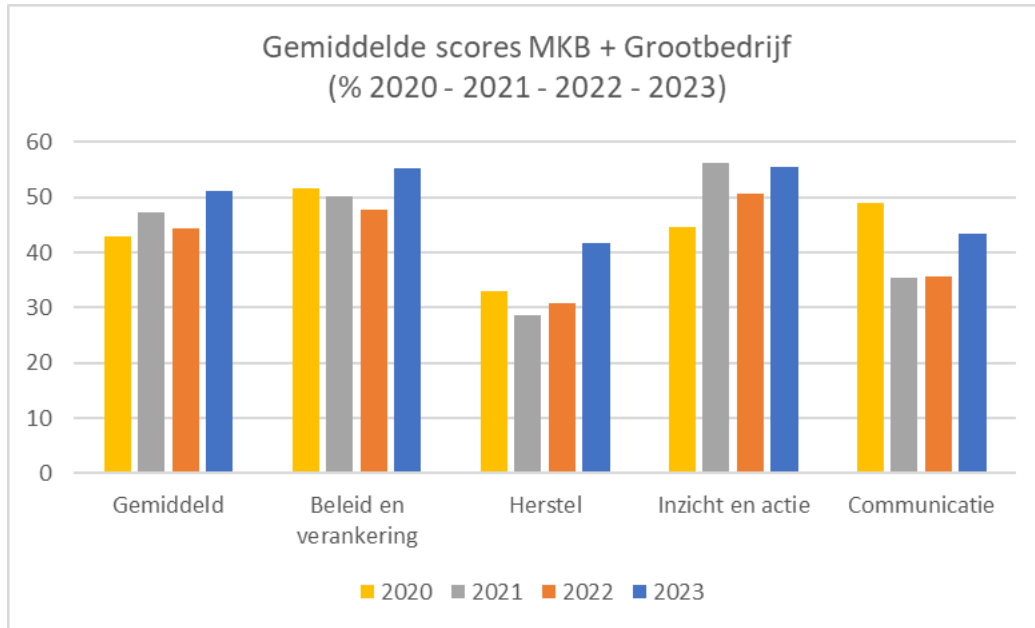
Op basis van de monitoring is het slechts mogelijk een *indruk* te geven van de due diligence prestaties binnen de KNSV. De bedrijven geven zelf antwoorden op de vragenlijsten en doen dit geanonimiseerd. Daardoor kunnen sociaal-wenselijke antwoorden of verschillende interpretaties van vragen niet worden uitgesloten. Daarnaast is er een wisselende samenstelling van bedrijven die de assessment invult, bv. doordat nieuwe bedrijven de tool invullen of doordat bedrijven de tool niet opnieuw invullen. Tot slot is er geen informatie verkregen over de stand van zaken bij bedrijven die de vragenlijst niet hebben ingevuld. Al met al is voorzichtigheid bij het trekken van conclusies raadzaam.

Resultaten

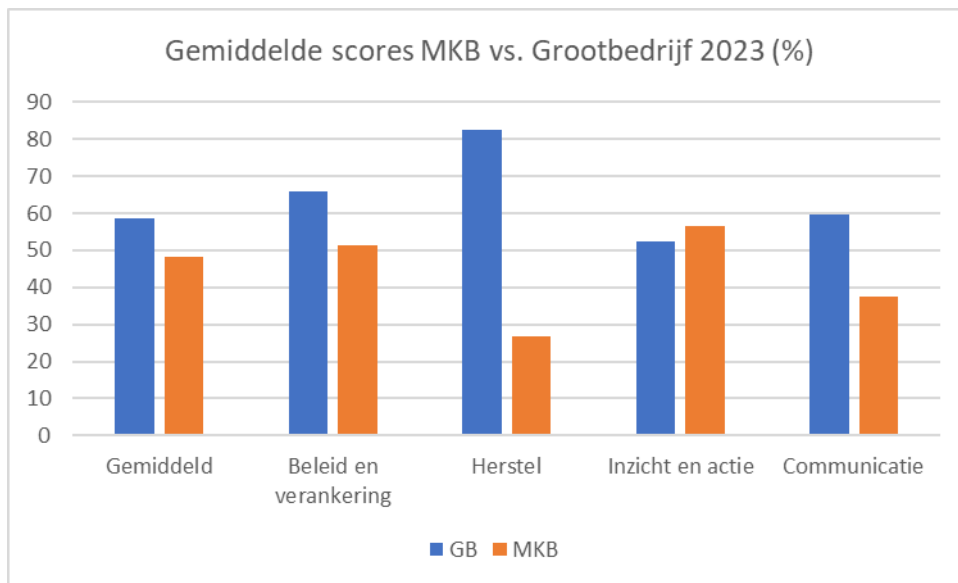
Algemeen beeld

Op basis van de in 2023 ingevulde scans komt het volgende beeld naar voren:

- Er zijn 15 ingevulde scans ontvangen, waarvan 11 van MKB-bedrijven en 4 van het grootbedrijf. Vorig jaar zijn er 16 ingevulde scans ontvangen, waarvan 3 grootbedrijf en 13 MKB.
- Ten opzichte van vorig jaar hebben 12 bedrijven de scan opnieuw ingevuld, 1 bedrijf heeft de scan voor het eerst ingevuld en 2 bedrijven hebben de scan opnieuw ingevuld na eerder te hebben meegedaan (maar niet vorig jaar).
- In totaal hebben nu 34 leden van de KNSV minstens één keer in de afgelopen jaren met de monitoring meegedaan. Dit is 85% van de KNSV-leden waarvoor het IMVO-convenant relevant is. Toch blijkt het een uitdaging om bedrijven elk jaar deel te laten nemen aan de monitoring.
- Dit jaar heeft er een grootbedrijf extra meegedaan aan de monitoring als vorig jaar. Dit maakt de resultaten vergelijkbaar, maar laat ook nieuwe ontwikkelingen zien door het bedrijf dat voor het eerst heeft deelgenomen. Wat betreft MKB-bedrijven zijn de resultaten lastiger te vergelijken, doordat er minder bedrijven hebben meegedaan en ook nieuwe bedrijven. Daarom worden deze resultaten vooral beschreven o.b.v. de score die dit jaar is behaald en in mindere mate vergeleken met de scores van vorig jaar.
- De gemiddelde score die dit jaar door de MKB-bedrijven en het grootbedrijf gezamenlijk is behaald is: 51%. Vorig jaar was dit 44,4%. Figuur 2 laat de gemiddelde scores van MKB-bedrijven en grootbedrijven tezamen zien over de afgelopen 4 monitoringsperiodes.
- Als de resultaten van het MKB en het grootbedrijf voor dit jaar worden vergeleken, is te zien in figuur 3 dat het grootbedrijf op de vlakken 'beleid en verankering', 'herstel' en 'communicatie' beter scoort dan de MKB-bedrijven. Opvallend is dat de scores voor het MKB en grootbedrijf voor Inzicht en actie weinig verschillen, en dat het MKB hier juist een iets hogere score heeft. Het grootste verschil tussen MKB en grootbedrijf zit op de onderwerpen 'herstel' en 'communicatie'.

Figuur 1 - gemiddelde scores van MKB en grootbedrijf tezamen in de jaren 2020, 2021, 2022 en 2023

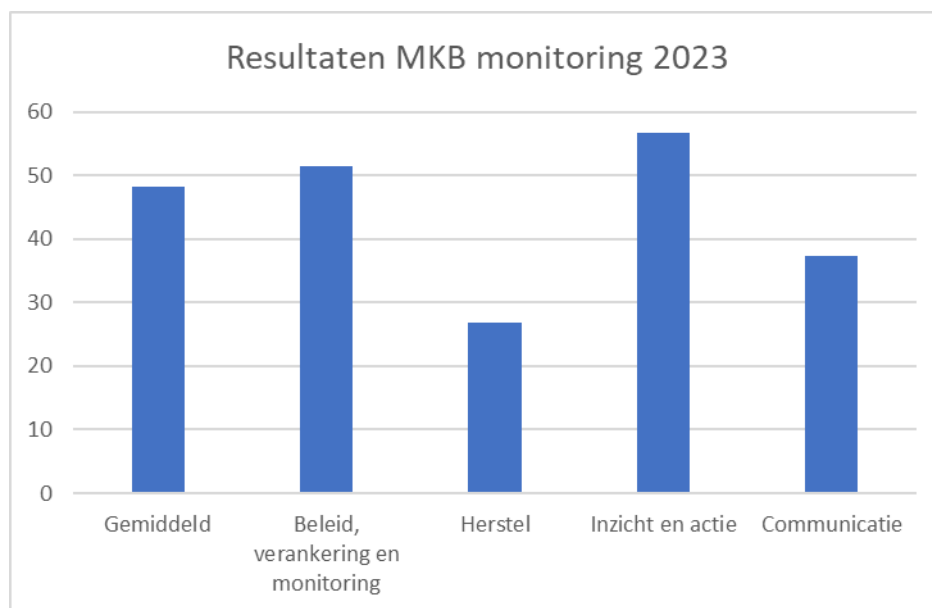

Figuur 2 - gemiddelde scores van MKB en grootbedrijf per deelt thema in 2023

Resultaten MKB-scan

Dit jaar deden 11 MKB-bedrijven mee, die allemaal al een of meerdere keren aan de monitoring hebben meegedaan. Vorig jaar deden er 13 MKB-bedrijven mee.

De individuele totaal scores van de MKB-bedrijven varieerden in 2023 van 14% tot 76%, een vrij grote spreiding. De gemiddelde score van alle MKB-bedrijven bedraagt 48%. Zes van de elf bedrijven scoorde hoger dan 50%. Figuur 3 laat de gemiddelde scores van alle MKB-bedrijven per thema zien.

Figuur 3 - Gemiddelde scores MKB-bedrijven in 2023

Beleid, verankering en monitoring

De monitoring geeft een score van 51% voor het onderwerp 'beleid, verankering en monitoring', met grote verschillen tussen de bedrijven variërend van 6% tot 87%.

Bijna alle MKB-bedrijven, op één na, monitoren en evalueren hun toeleveranciers en nemen hierbij ook IMVO-onderwerpen mee. De 10 MKB-bedrijven monitoren en evalueren hun toeleveranciers ook allen door regelmatig bedrijfsbezoeken te ondernemen. Driekwart van de bedrijven neemt ook IMVO-risico's mee bij inkoopbeslissingen, waarbij de voornaamste thema's die aan bod komen: voedselveiligheid en -kwaliteit, discriminatie en gendergelijkheid veiligheid en gezondheid van medewerkers, kinderarbeid en kinderrechten, preventie van gedwongen arbeid en leefbaar loon en -inkomen, zijn. Dierenwelzijn, duurzaam transport en aandeel lokale grondstoffen, worden het minst genoemd.

De MKB-bedrijven kunnen voortgang boeken door plannen van aanpak op te stellen om geïdentificeerde IMVO-risico's in de keten te verminderen en/of weg te nemen. Dit doen 4 bedrijven nog niet. Daarnaast licht er nog een uitdaging voor een derde van de MKB-bedrijven om ook actie te ondernemen nadat de leverancier gemaakte afspraken rondom duurzaamheid schenden.

Toegang tot Herstel

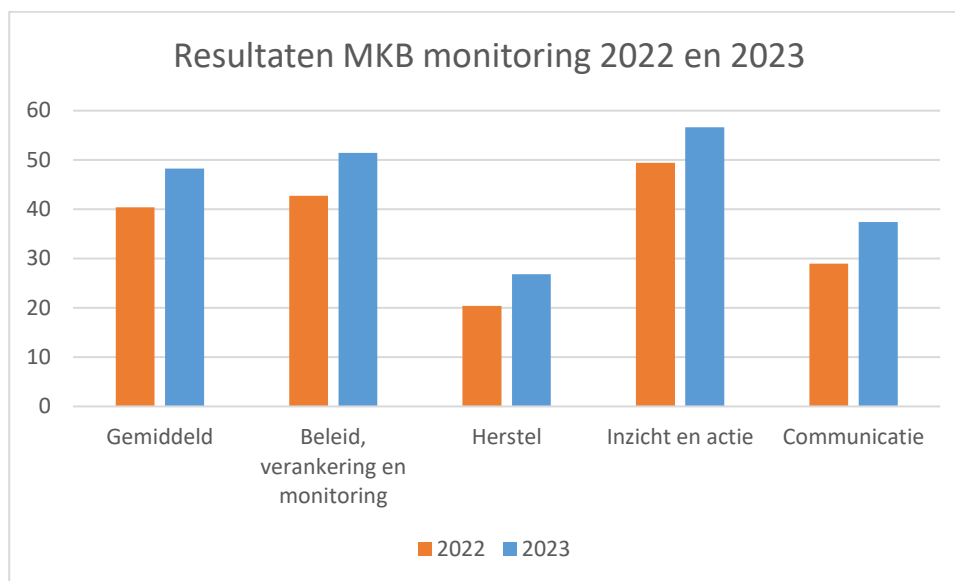
De gemiddelde score op dit onderdeel voor het MKB is 26,8%. Hoewel deze score het laagste is van alle onderdelen, stijgt dit onderdeel wel sinds de invoering van de MKB-vragenlijst elk jaar. Hoewel de meeste bedrijven een interne klachtenregeling hebben, hebben enkel 3 van de bedrijven ook een externe klachtenregeling voor belanghebbenden hebben. In de interne klachtenregeling wordt specifiek gevraagd naar klachtenregelingen over het onvoldoende naleven van mensenrechten, arbeidsrechten, veiligheid en milieunormen. Bovendien is er een duidelijk verschil te zien in de scores op dit onderdeel tussen het grootbedrijf en het (zie figuur 2). Waar dit onderdeel voor het MKB het laagst scorende is, is dit voor het grootbedrijf juist het onderdeel met de hoogste score.

Inzicht en actie

Op het onderdeel 'inzicht en actie' is er dit jaar een score van 56,6% behaald. De individuele scores variëren tussen de 28% en 82%. Alle respondenten geven aan inzicht te hebben in de toeleveringsketen, bijvoorbeeld als het gaat om herkomstlanden, aantal ketenschakels en gegevens van leveranciers. Uit de data blijkt dat de voornaamste reden hiervoor te maken heeft met zaken omtrent voedselveiligheid en voedsel fraude, waarbij kennis van de keten noodzakelijk is. Alle bedrijven voeren daarom een Gevaren Identificatie en Risico-Analyse (GIRA) uit, waarbij 8 van de 11 bedrijven ook IMVO risico's meenemen. Inzicht in de IMVO-risico's wordt voornamelijk opgedaan door informatie van leveranciers, eigen onderzoek, door bezoek aan boeren en producten en informatie vanuit de branchevereniging. Prioriteiten worden voornamelijk gesteld o.b.v. bestaande inkoopstrategie, inschatting ernst en waarschijnlijk, en prioriteiten van de klant. Ook geven 8 van de bedrijven aan een intensief samenwerkingsprogramma met toeleveranciers te hebben om zo gezamenlijk de duurzaamheid in de keten te verbeteren.

Communicatie

Op het onderdeel communicatie hebben de MKB-bedrijven dit jaar een score van 37% behaald. Het valt op dat 5 bedrijven nog niet communiceren over IMVO. Hiervan geven 4 bedrijven aan dat zij dit wel aan het bekijken zijn en hiervoor hulpmiddelen kunnen gebruiken. Er wordt door 11 bedrijven wel over IMVO overlegd met belanghebbenden in de keten. Dit overleg vindt met name plaats met leveranciers (8x), klanten (7x) en NGO's (6x). Bedrijven kunnen meer voortgang boeken door ook met werknemersorganisaties, vakbonden, consumenten en overheden te overleggen over IMVO.

Figuur 4 - Resultaten MKB monitoring 2022 en 2023

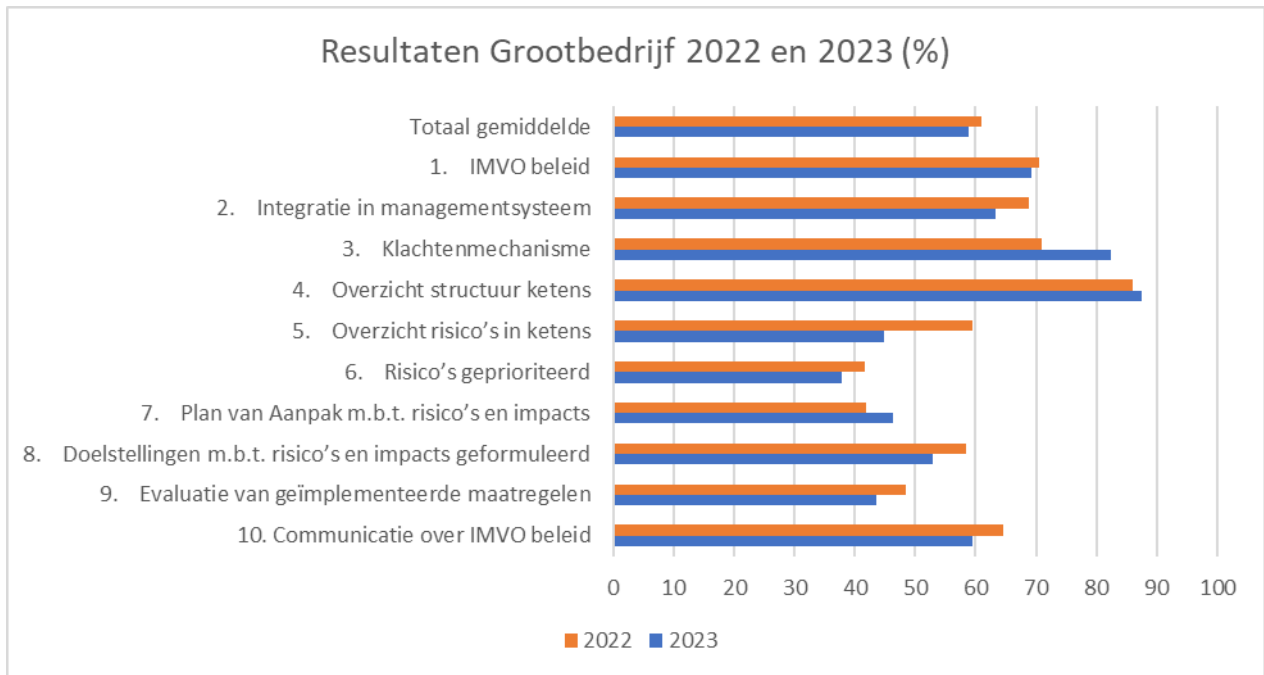
Resultaten uitgebreide vragenlijst

In 2022 hebben in totaal 4 grootbedrijven de vragenlijst ingevuld, 3 daarvan hebben ook meegedaan in 2022 en 1 bedrijf vult de tool dit jaar voor het eerst in. De individuele totaal scores varieerden in 2023 van 44% tot 80%. De gemiddelde score van de drie bedrijven bedroeg 58%, net iets lager dan in 2022 (61%). Twee van de vier bedrijven behaalden een score hoger dan 60%. Figuur 5 toont de gemiddelde scores op de 10 essentiële vragen omtrent IMVO-risicomanagement, zoals ontleend van het IMVO-convenant (zie bijlage 1 in het IMVO-convenant voedingsmiddelen).

Disclaimer

De lagere scores op essentiële vraag 2, 5, 6 en 7 komen omdat er in plaats van drie bedrijven, dit jaar 4 bedrijven hebben meegedaan aan deze monitoring voor het grootbedrijf. Daardoor is er een extra respondent toegetreden en is de algehele scoring enigszins verschoven. Over het algemeen zien we geen grote verschillen in de monitoring van 2022 en 2023.

Figuur 5 - gemiddelde scores grootbedrijf in 2022 en 2023

Beleid, verankering en toegang tot herstel

De meeste bedrijven hebben een IMVO-beleid en alle bedrijven communiceren deze intern. Een kleine nuanciering is te maken in vergelijking met vorig jaar, wat betreft het publiekelijk rapporteren over het beleid. Twee van de vier bedrijven doen dit, een van de bedrijven is dit aan het implementeren en het vierde bedrijf heeft dit nog niet gedaan. Het beleid is in het algemeen goed geïntegreerd, ook in brede samenwerking met verschillende afdelingen binnen de bedrijven. Dit jaar zijn de stappen verstevigd wat betreft het integreren van IMVO in het inkoopbeleid, in het bijzonder bij het evalueren van leveranciers op duurzaamheid en het meenemen van IMVO bij inkoopbeslissingen. Dit gebeurt bij alle vier bedrijven. Bovendien communiceren alle bedrijven personen met eventuele nieuwe toeleveranciers over hun duurzaamheidsbeleid en leverancierscode.

Een interessante groei is dit jaar gemaakt wat betreft toegang tot herstel. Alle vier bedrijven hebben een klachtenmechanisme waar individuen, groepen en organisaties terecht kunnen die negatieve effecten ondervinden op de tien kernthema's. Alhoewel het communiceren over de klachten die zijn ontvangen en de aard van de klacht verbeterd zou kunnen worden, is hier ook verbetering op geboekt. Twee bedrijven geven aan dit te implementeren, terwijl dit vorig jaar nog maar een bedrijf was.

Alle vier de bedrijven onderschrijven de 10 kernthema's genoemd in het convenant, maar niet alle thema's zijn verder gespecificeerd in beleid. Dit geldt met name voor de thema's dierenwelzijn, vrijheid van vakvereniging en landrechten en toegang tot natuurlijke hulpbronnen.

69% (-1%)	63% (-6%)	82% (+12%)
---------------------	---------------------	----------------------

1. IMVO-beleid	2. IMVO-integratie	3. Klachtenmechanisme
----------------	--------------------	-----------------------

Identificatie, beoordeling en prioritering van risico's

Net als bij het MKB, zien we dat ook de grootbedrijven het best presenteren op het onderwerp 'overzicht structuur van de keten.' Zij hebben goed overzicht van de herkomstlanden, aantal ketenschakels, productiemethoden en eerste leveranciers. Zij hebben alleen niet allemaal goed zicht op de tweedelijnsproductielocaties en dieper in de keten.

De IMVO-risico's zijn over het algemeen ook per grondstof in kaart gebracht. We zien van jaar op jaar een verandering in het aantal bedrijven dat beantwoordt alle potentiële risico's voor een grondstof in kaart te hebben gebracht, naar een verschuiving dat de risico's deels in kaart zijn gebracht. Het zou mogelijk kunnen dat naarmate men meer ervaring opdoet met het in kaart brengen van risico's het lastig is om te zeggen of alle risico's in kaart zijn gebracht. Geen enkel bedrijf zegt de IMVO risico's voor ingekochte grondstoffen helemaal niet in kaart gebracht te hebben.

In 2023 is de score voor het inzicht in risico's lager dan vorig jaar. Dit komt met name omdat niet alle bedrijven de risico's per land of regio in kaart hebben gebracht of dit nog aan het implementeren zijn. Ook voor de risico inventarisatie per leverancier loopt de score iets achter met vorig jaar. Dit komt omdat twee van de vier bedrijven dit alleen voor kritische leveranciers doen, terwijl de andere bedrijven die voor alle leveranciers doen. Het lagere percentage voor risicoprioritering heeft te maken met het beperkter betrekken van stakeholders. Dit gebeurt in geen van de gevallen in zijn geheel, en bij twee bedrijven zelfs nog helemaal niet. De risico's worden echter bij drie van de vier bedrijven op ernst en waarschijnlijkheid geprioriteerd.

87% (+1%) 4. Overzicht keten	49% (-11%) 5. Inzicht risico's	37% (-4%) 6. Risicoprioritering
---	---	--

Plan van aanpak

Op basis van de risicoanalyses wordt er van bedrijven verwacht dat zij een plan van aanpak opstellen om risico's te voorkomen of te mitigeren. Drie bedrijven zijn hier mee bezig, waarbij de ene verder is dan de ander. Een bedrijf heeft nog geen plan van aanpak opgesteld. Over het algemeen hebben de bedrijven concrete doelen gesteld voor het monitoren en inbedden van de beleidsbeslissingen in hun bedrijf. De uitdaging is om deze doelen in acties om te zetten en deze acties systematisch te monitoren of ze tot de gewenste verbetering(en) leiden.

46% (+4%) 7. Plan van aanpak	53% (-5%) 8. Doelstellingen
---	--

Verificatie en communicatie IMVO-maatregelen

Drie bedrijven evalueren periodiek het IMVO-beleid en stellen dit zo nodig bij. Het vierde bedrijf doet dit niet. Als onderdeel van de evaluatie van het IMVO-beleid geven twee bedrijven aan dat zij het IMVO beleid, inkoopbeleid en monitorings- en evaluatieprocessen aanpassen. Net zoals bij het MKB, zet ook hier het drie van de bedrijven samenwerkingsprogramma's op met leveranciers op basis van de evaluatie van het IMVO-beleid. Het periodiek aanpassen van het IMVO en inkoopbeleid aan de hand van de meest recente inzichten blijkt voor de meeste bedrijven nog een uitdaging. Slecht een bedrijf doet dit periodiek.

Interessant om te vermelden is dat (bijna) alle bedrijven dezelfde belemmerende omstandigheden herkennen om IMVO verder te brengen in hun handelsketens, namelijk dat problemen verder weg in de keten plaatsvinden, dat de handelsketens te complex en omvangrijk zijn en dat de grondstofzekerheid gewaarborgd moet worden.

Wat betreft communicatie communiceren dit jaar alle vier de bedrijven over hun IMVO beleid, of zijn dit aan het implementeren. De transparantie over het IMVO-beleid, risico's, activiteiten en resultaten is ten opzichte van vorig jaar verslechterd, waarbij twee bedrijven aangeven hier niet over te communiceren. Alle bedrijven overleggen regelmatig met belanghebbenden over duurzaamheidsonderwerpen, waarbij alle bedrijven met hun leveranciers overleggen. Drie van de bedrijven betrekken hier ook NGO's uit Nederland en in productielanden bij. Een enkel bedrijf betreft hier ook vakbonden bij.

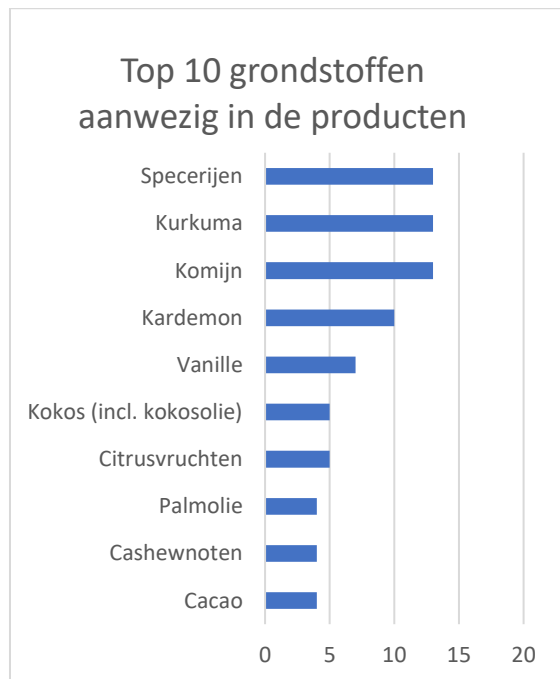
44% <i>(-4%)</i> <i>9. Evaluatie IMVO-beleid</i>	59% <i>(-6%)</i> <i>10. Communicatie</i>
---	---

Grondstoffen en herkomstlanden

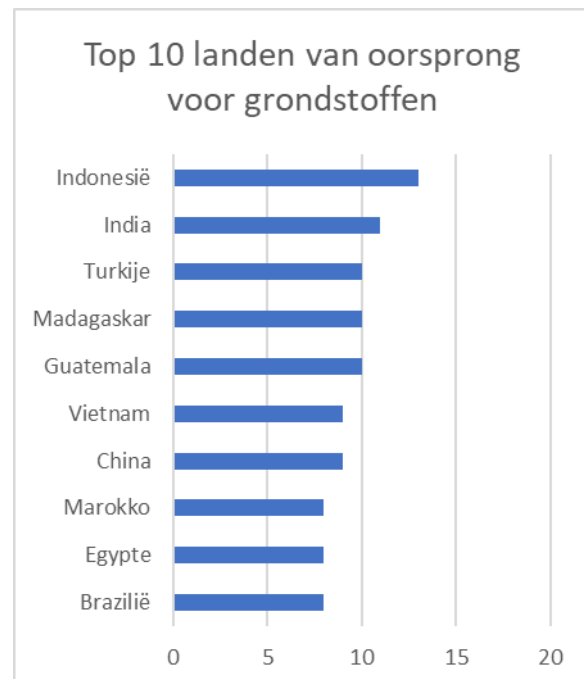
Bedrijven die de monitoring invullen worden gevraagd om voor 17 grondstoffen aan te geven of zij deze inkopen en zo ja, waar de geografische oorsprong ligt. Deze vragen worden zowel aan MKB-bedrijven als grootbedrijven gesteld, waardoor de data te combineren is.

Op basis van deze data kunnen partijen in het convenant bedrijven helpen bij het inzichtelijk brengen van hun grondstofketens. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan voor grondstoffen en landen die vaak voorkomen. Partijen in het convenant kunnen bedrijven dan ondersteunen door risicoanalyses uit te voeren en projecten op te starten. Afgelopen jaar is er bijvoorbeeld een risico-matrix ontwikkeld, waarbij de data over de grondstoffen en de bijbehorende herkomstlanden voor zijn gebruikt.

Hieronder een overzicht van de top 10 ingekochte grondstoffen¹ en top 10 herkomstlanden voor de 15 bedrijven die dit jaar aan de monitoring hebben meegedaan.

Figuur 6 - top 10 grondstoffen aanwezig in producten

Figuur 7 - top 10 landen van oorsprong

¹ In figuur 7 is de algemene productgroep 'specerijen' opgenomen. Dit is 1 van de 17 antwoordopties in de vragenlijst. De vragenlijst vraagt daarnaast naar 4 specifieke specerijen (komijn, kurkuma, kardemon en vanille) en 12 andere grondstoffen (niet-specerijen). Figuur 7 geeft voor de KNSV-leden dus geen overzicht van de meest ingekochte specerijen soorten.

Vooruitblik

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het onderwerp IMVO continue aandacht nodig heeft. Wettelijke verplichtingen ondersteunen het belang dat de specerijensector ziet in verduurzaming.

De komende jaren blijven KNSV-leden behoefte houden aan ondersteuning bij de uitvoering van due diligence en de verdere ontwikkeling van bedrijfsbeleid naar duurzame ketens. Die behoefte zal ook in andere (Europese) landen toenemen. IMVO staat daarom op de agenda van de halfjaarlijkse overleggen met andere nationale specerijenorganisaties in Europa. Het doel is om best practices te delen en daarmee specerijenbedrijven te ondersteunen. Verder heeft de KNSV aangedrongen op samenwerking tussen de Europese Specerijenvereniging en het Sustainable Spices Initiative (SSI).

Verdere informatie over IMVO en de KNSV is [hier](#) te vinden.